

29 אך צריך להבין²²: מדוע נפסק, על-ידי הרמב"ם
 30 בסתם²³, וכן בשולחן-ערוך, שלגר מצרי מותר בזמנינו
 31 להנשא מיד לכת ישראל מפני "שפורש מן הרוב".
 32 כלומר, בכל-אופן קיים ההיתר של "כל דפריש...". כי
 33 כיוון שמיעוט של מצרים עדיין נשארו "במקומותם",
 34 צריך היה להסביר ולהבחין בין מקרה שהנישואין הם
 35 באופן שהגר המצרי פורש בפועל מביתו ("עקר",
 36 "אזיל"), ואז חל עליו הכלל של "כל דפריש...", לבין
 37 מקרה אשר הוא אינו "אזיל" (=הולך) מביתו, שאז חל
 38 עליו הדין של "קבוע – כמחצה על מחצה דמי". כשם
 39 שבענין הדומה לכך בגמרא במסכת כתובות²⁴ כהסבר
 40 רש"י²⁵ ותוספות²⁶, שההלכה של "כל דפריש..." חלה
 41 רק כאשר הובעל פורש מביתו.

42 בפשטות ניתן לומר, שבעת גיורו מוכרח היה הגר
 43 לפרוש מביתו, כדברי ה"לבוש" – "אותו שמתגייר הרי
 44 הוא פורש מהן". אך אין די בכך, כי בעניינינו אין
 45 להסתפק בפרישה מביתו, אלא נדרשת פרישה מארץ
 46 מצרים כולה.

ד.

דברי הגמרא, רש"י ותוספות על "עכו"ם
 שקידש"

47 כדי להבין זאת יש להקדים ולהסביר:
 48 נאמר בגמרא במסכת יבמות²⁷: "עובד כוכבים
 49 שקידש בזמן הזה חוששין לקידושין, שמא מעשרת
 50 השבטים הוא (ושואלת הגמרא:) והא כל דפריש –
 51 מרובא פריש (=והרי כל הפורש – מן הרוב הוא
 52 פורש? !. (ועונה:) בדוכתא דקביעי (=במקומות שהם
 53 קבועים שם). דאמר רב אבא בר כהנא וינחם²⁸ בחלח
 54 ובחבור וגו'".
 55 רש"י מסביר: "בדוכתא דקביעי – בני עשרת

1 ישראל... לכל דבר"¹⁴. כלומר, הכיבוש משנה את מהות
 2 הארץ¹⁵, ולפיכך בטל האיסור להשתקע בה¹⁶.

3 אך עדיין אין הענין "חלק": בספר המצוות¹⁷ כותב
 4 הרמב"ם, שהטעם לאיסור זה הוא "שלא נלמד
 5 ממעשיהם¹⁸...". כלומר, אסור לגור בארץ מצרים כדי
 6 שלא נלמד ממעשי האנשים המצרים שבה¹⁹, ולפי טעם
 7 זה נדרש הסבר: מדוע קיים האיסור גם בתקופתנו,
 8 כאשר "אלו המצרים שבארץ מצרים עתה אנשים
 9 אחרים הם?"

10 ועוד: אם האיסור הוא מפני ארץ מגדלת, הרי אז
 11 צריך האיסור לחול גם כאשר לא תיתכן מציאות של
 12 "נלמד ממעשיהם", כגון בזמן אשר "והייתה²⁰ ארץ
 13 מצרים לשממה... לא תעבר בה רגל אדם", כפי שהיה
 14 בתקופת נבוכדנצר?!

ג.

דברי בעל ה"לבוש", והשאלה על כך

15 על האיסור למצרי לבוא בקהל, כותב ה"לבוש"²¹:
 16 "במה דברים אמורים, בדורות הראשונים... אבל
 17 האידינא אחר שעלה סנחריב... שכבר העביר סנחריב...
 18 והושיב אחרים תחתם, ואף-על-גב דבודאי מיעוטם
 19 נשארו במקומותם והוי ל' קבוע, וכל קבוע כמחצה על
 20 מחצה דמי, מכל-מקום אותו שמתגייר הרי הוא פורש
 21 מהם וכל דפריש מרובא קפריש (=כל הפורש, מן הרוב
 22 הוא פורש) ומותרים מיד".

23 ולפי זה, ש"מיעוטם נשארו במקומותם" גם לאחר
 24 בלבול האומות, מובן מדוע חל איסור ההתיישבות
 25 במצרים גם עתה, מפני המצרים שנתרו בה, ואשר
 26 אינם בטלים במיעוטם, מפני שכל עוד אינם "פורשים"
 27 להתגייר חל עליהם הדין של "קבוע – כמחצה על
 28 מחצה".

(14) רמב"ם הל' מלכים שם ה"ו. וראה מנ"ח שם.

(15) וע"ד ארץ ישראל גופא – ארץ כנען, שמעשיהם של הנעננים
 מקולקלים מכל העמים כו' (ת"כ אחרי יח, ג), שמשווה אותה הכותב
 בזה למצרים, ובשניהם אומר: כמעשה ארץ מצרים גו' וכמעשה ארץ
 כנען גו' לא תעשו, וע"י הכיבוש נשתנה כו'.

(16) ועפ"ז מובן מ"ש הרמב"ם "וראה לי" – אף שבירושלמי
 (סנהדרין שם) מפורש "חזור אתה.. לכבוש את הארץ" – כי המפורש
 בירושלמי הוא שמתר לילך שם לכבוש את הארץ אבל לא להשתקע שם
 (ע"ד ההיתר ד"לסחורה לפרקמטיא"), משא"כ ע"י כיבוש שע"י מלך
 ישראל ע"פ ב"ד שמשנה מהות הארץ, מותר להשתקע שם.

עפ"ז יש לבאר גם בטעם הארז"ל באיסור לשוב למצרים (פע"ח
 ש"ח פ"ג. ס' הליקוטיו ר"פ תצא ועוד) – דכ"ז לסחורה מותר ובכיבוש
 ע"י מלך כו' מותר.

(17) מל"ת מו.

(18) בתרגום העליר וקאפח: (מ)כפירתם.

(19) וראה חינוך שם. ועוד.

(20) יחזקאל כט, ט"א.

(21) שו"ע אה"ע (ס"ד שם). וראה רמב"ן יבמות שם.

(22) וכקשיית ערוך השולחן אה"ע שם ס"כ.

(23) אף שאין דרכו להביא דינים חדשים כו' (יד מלאכי כללי הרמב"ם
 ס"ב).

(24) טו, א.

(25) ד"ה ופרכינן.

(26) ד"ה דילמא.

(27) טו, סע"ב.

(28) מלכים ב יח, יא.